

Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

18. juni 2012

Svar på spørgsmål 119 (alm. del):

I brev af 14. maj 2012 har udvalget efter ønske fra Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 119:

Ministeren bedes forholde sig til artiklen ”IQ-boom: Dobbelt så mange skal på universitetet” fra Avisen.dk den 10. maj 2012 og den i artiklen nævnte udvikling i antal studerende på lange videregående uddannelser og i sammenhæng hermed relatere tallene til regeringens forudsætninger om antal videregående uddannelsesstuderende frem til 2020 og de heraf afledede krav til økonomi og uddannelseskapacitet.

Svar:

Regeringen har hævet målet for andelen af en ungdomsårgang, der skal gennemføre en videregående uddannelse til 60 procent i 2020, og har samtidig sat som mål at 25 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en lang videregående uddannelse. Seneste status målt på profilmodellen viser, at 54 procent af 2010-ungdomsårgangen forventes at opnå en videregående uddannelse og 24 procent forventes at opnå en lang videregående uddannelse.

Regeringen måler status på uddannelsesmålsætningerne med profilmodellen, som er en prognosemodel, der estimerer hvor stor en andel af de nuværende 9. klasse-elever, der forventes at få en videregående uddannelse.

Beregningerne foretages under antagelse af, at 9. klasseeleverne i deres vej gennem uddannelsessystemet (frem til de er 40 år) vil have den seneste kendte adfærd (fx fuldførelsesprocenter og overgangssandsynligheder mellem de forskellige uddannelser).

Avisen.dk beregner via uddannelsesregistre, den faktiske andel af de 25-29 årige, som i 2011 har, eller er i gang med, en lang videregående uddannelse til at være 16,5 procent. Dette er en markant anderledes opgørelsesmetode end profilmodellen, og beregningerne giver derfor også et andet resultat.

De fleste påbegynder en universitetsuddannelse som 21-årig. Det betyder at de, som er mellem 25 og 29 år i 2011, typisk vil have påbegyndt deres første videregående uddannelse (som almindeligvis vil være en universitetsbacheloruddannelse)

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Slotsholmsgade 10,
Post Postboks 2135
1015 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fivu@fivu.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 12-129856
Dok nr. 2341562
Side 1/1

mellem 2003 og 2007. Optaget på universitetsuddannelser er mellem 2003 og 2011 steget med 39 procent. Denne stigning tager avisen.dk's beregninger fx ikke hensyn til i estimatet af hvor mange ekstra studerende, det er nødvendigt at optage for at nå målet om, at hver fjerde i 2020 ungdomsårgangen skal opnå en lang videregående uddannelse.

De danske unge er stadig lang tid om at gennemføre en videregående uddannelse. Derfor afhænger beregninger med avisen.dk's metode meget af den aldersgruppe, der udvælges. Hvis man laver de tilsvarende beregninger for de 30-34-årige i stedet for de 25-29-årige, får man, at 21 procent af de 30-34-årige er påbegyndt eller har fuldført en lang videregående uddannelse. Derudover kommer, at de 30-34-årige typisk har påbegyndt deres uddannelse mellem 1998 og 2002, og optaget er steget betydeligt siden da.

Et mål for forventet adfærd (profilmodellen) viser udviklingen blandt de unge, der forsøges påvirket gennem politiske indsatser og reformer, hvorimod målet for faktisk adfærd (avisen.dk's metode) viser, hvordan en årgang har ladet sig påvirke af indsatser i uddannelsessystemet 10-15 år tidligere. Profilmodellen måler således mere præcist, hvilken betydning den nuværende regerings politik har for udviklingen, og det er derfor uddannelsesmålsætningerne følges ved hjælp af profilmodellen. Metoden blev også anvendt af tidligere regeringer.

Regeringspartierne skønnede i forbindelse med udformningen af regeringsgrundlaget i efteråret 2011, at optaget skulle øges med 10.000 studerende frem mod 2020 for at indfri målsætningen om, at 60 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse. Efterfølgende havde de videregående uddannelser et rekordstort optag af studerende. Merudgifterne til dette rekordstore optag finansierede regeringen krone til krone på finansloven for 2012 med ekstra midler og ikke indenfor sektoren som den tidligere VK-regering. Efter den endelige opgørelse af tallene fra efterårets optag til de videregående uddannelser i 2011, skønner Uddannelsesministeriet nu, at optaget frem mod 2020 skal øges med ca. 8.000 studerende frem mod 2020 for at sikre opfyldelsen af 60 procent målsætningen i 2020 og under forudsætning af et uændret frafald i de kommende år. Vi er således godt på vej, hvis tendensen med stigende optagstal fortsætter i de kommende år.

I den tidligere regerings plan "To streger under facit" indgik som en forudsætning, at 50 procent af en ungdomsårgang ville gennemføre en videregående uddannelse fra 2015 og frem. Med den nuværende uddannelsesadfærd ventes 54 procent af en ungdomsårgang at gennemføre en videregående uddannelse i 2020. I regeringens 2020-plan er der afsat 3,5 mia. kr. til at dække øgede SU-udgifter og til at dække over lavere skatteindtægter som følge af det voksende antal unge er under uddannelse. Heraf går 1,5 mia. kr. til at finansiere den nuværende søgning til de videregående uddannelser, som er større end den tidligere regerings 50 procent-målsætning. Det vil sige løftet fra 50 procent til 54 procent. Derudover går der 2,0 mia. kr. til finansieringen af stigningen i antallet af en ungdomsårgang der skal gennemføre en lang videregående uddannelse fra 54 procent til 60 procent.

I 2020-planen er der endvidere under råderummet plads til fx stigende taxameterudgifter i forbindelse med det øgede optag. De helt præcise uddannelsesudgifter som følge af det øgede optag kan ikke på forhånd opgøres, fordi det vil afhænge af

hvilke konkrete uddannelser og dermed hvilke taxameter-niveauer mv., de studerende vælger at søge ind på.

Med venlig hilsen

Morten Østergaard